

Szerkesztői szállítás

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címezzék.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Készítők nem adhatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 fr.
Félévre	6 fr.
Negyedévre	3 fr.
Egy hónapra	1 fr.

Megjelenik minden nap, az ünnepek kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetéseket a hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Nagyszerű hasznosított garmond sor ára 40 fr. Helyedij minden hirdetés után 30 fr. Nagyszerű és gyakori hirdetéseknek külön kedvezmény is nyújt a kiadó-hivatal.

Hirdetések felvételének:

Hétfőn: Oppellik Alajosnál (Wallacea 22. Házszámánál és Foglalkozásánál) (Hétfőn: 11.)
Postán: Lang Leopoldnál (Keresztút 4. szám alatt.)

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésére küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, 1871 dec. 12.

(A.) Vasárnap délután kiváló fontosságú esemény történt a fővárosban. Az országos Deák-párt tartotta szervezkedő gyűlését, hogy a közelgő képviselőválasztásokban organicus egészsképen működhessek s eszméinek minél nagyobb elterjedést iparkodják adni, de természetesen csak olyan eszközök segélyével, melyeket a törvény nyújt a pártoknak, kizárólag olyan agitatioval, mely a törvény által vont korlátokon belől mozog. A Deák-párt változatlan programmal lépend a választók elé. Védeni, fejleszteni akarja ő továbbra is amaz alapot, mely öt év változó viszonyai közepezt az ország szükségleteit kielégítőnek bizonyult, melynek óvó szárnyai alatt a nemzet anyagi és szellemi virulása oly lendületet vőn, mint máskor egy fél évszázad folyamában sem.

A Deák-párt egy nagy művet alkotott, melyért a késő utóvilág is áldani fogja azt. Csak hogy még nem fejezte be egészen; megalkotta, fölépítette a házat, de ez nincs még teljesen lakhatóvá, kényelmessé téve. Rövid három év folyamában oly kedvezőtlen viszonyok közt, minők nálunk találhatók, a párt nem valószínű szándékainak, programjának nagy részét. A lefolyó országgyűlésen a Deák-pártnak kettős feladata volt. Mint a Macabäusok, egyik kezében kardot forgatott, hogy az ellenzék folyton megújuló támadásait a közjogi alap ellen visszaverje s csak a másik kezével dolgozhatott. Ki csodálkozhatnék tehát, hogy ily körülmények közt s a feladatok óriási halmaza mellett a reformprogram, melyet a párt most három éve maga elé tűzött s a kormány elsajátított, csak részben volt megvalósítható.

Az ellenzék élehetlensége, ügyetlen taktikája, a nemzet magasb érdekei iránti érzék hiánya a három évi idő nagy részét üres szalma cséplésre pazarolta; alig mult el ülésszak, melyben a közjogi kérdés feletti viták a szenvedélyeket el nem keserítették s a gyümölcsöző munkától el nem vonták volna. Így azután sok oly nagy fontosságú reformot el kelle halasztani, minek elmaradását ma fájdalommal látja a haza. Eredménytelen azonban a lefolyó országgyűlés sem volt. A Deák-párt megvalósította az igazságszolgáltatás reformjának nagy művét, a megyei önkormányzatba a modern társadalom újabb elemeit fölvetve, a megye jogkörét a parlamenti kormányzat követeléseivel összhangzathozta, a községeket rendezte, az államháztartásba a takarékoskossá s a rend eszméit plántálta, a közgazdasági életnek egyszerű vasúti politika által fényes lendületet adott.

Ezekből s sok más fontos intézkedésből, melyeket törvénytárunk tartalmaz, fűződik a koszorú, mely a Deák-párt működését körülveszi. Azonban e párt még nem fejezte be feladatát. Továbbra is

conserválnia kell a közjogi alapot, a megkezdett vagy célbavett reformok sorát meg kell valósítania. Hogy ez megtörténhessék, szükséges, miszerint a közel álló választási harcot ismét diadalmasan hagyja el, hogy a legközelebbi országgyűlésen újból övé legyen a többség. Mi bizunk a magyar nemzet politikai belátásában; a választók többsége ismét a párt jelöltjeire fogja szavazatát adni, de hogy a siker biztosítható, ahhoz megkívánatik, miszerint a párt magát egységesen szervezze. Ez megtörtént tegnapelőtt a fővárosban, s reméljük, hogy a központot ez esetben sem fogja cserben hagyni a vidék, s hogy a párt tagjai az ország minden részében sorakozni fognak Deák Ferencz zászlója köré, szövetkezni fognak annak védelmére.

Mi a tegnapi előtti tanácskozásnak különös fontosságot nyújt, az a hozott megállapodáson kívül Olteanu János, lugosi püspök hazafias föllépése, ki meleg szavakban emelte ki annak szükségét, miszerint saját nemzetiségének tagjai is a Deák-párthoz csatlakozva, evvel együtt fáradozzanak a közös haza felvirágoztatásán. Vajha nemes szavai a Királyhágón túl, hol pár hó előtt örvendetesen megindult a magyarokkal való kibékülés mozgalma, viszhangra és követésre találja!

Bukuresti levél

(Saját levelezőnk től.)

Bukurest, dec. 8.

(L.) XLIII. A hírhedt vasúti kérdés, még mindig in suspensio van, vagy jobban mondva még mindig a kamara és senatus bizottságának tárgyalás alapjait képezi s csak néhány nap múlva kerülhet a törvényhozás e két testületének plenuma elé. E közből a haza atyjai képviselői és szenátorok, más, kevésbé fontos, kormány-előterjesztésekkel foglalkoznak, mint a községi rendőrség, állambirtokok, nyugdíjazások, a katonatisztek helyzetének szabályozási ügyével. Azt is állítják, hogy a képviselőház első sajtó-törvényjavaslat terjesztetett, mely a mostani korlátlan sajtó szabadságot hathatós zabolák alá célozza vetni. Kétségbevonhatlan, hogy az alkotmány által biztosított szabadsággal sok visszaélés történt itt, de az is bizonyos, hogy a mostani kormány néhány tagja, mint Costafuor, Tell és Florescu tábornokok elannyira csatlakoznak a társaság magukat, hogy minden nemű kritikát, sőt tetteik objectív előadását is, mert szemet szur, minden áron szeretnék elnyomni. Costafuor nyíltan bevallja a senatusban, hogy a belföldi sajtó itéletén teljesen tul teszi magát, bizalmas körben pedig azt a fenyegetőzést is hallatta, hogy majd kitalálja ő módját, hogyan kell az egész journalistika-congressus határozatát vízzé tenni. E körülmény és a híresztelt abszolutisztikus, vagy legalább is reactionarius szándéklatok, melyek a betervezett sajtó-törvényt jellemzik, képezik most az összes fővárosi napi sajtó vita-tárgyát, sőt a vidéki lapok is jó keményen szólnak e kérdéshez. Új anyagot szolgáltat e kifakadásokhoz az az alkotmányellenes eljárás, melyet a kormány legközelebb az itteni, Ghimpele című, élelappal ellen követett. Így például a legutóbbi kihágási esetben a kormány közegei nem ama lap felelős szerkesztője vagy nyomdája ellen léptek föl, hanem a könyvmozgás intézet ellen, hol a „Ghimpele” képei készülnek. A kiadó hivatalnok személye és lakása a legszigorubb kutatás tárgyát képezte és a könyvmozgás tulajdonosának, Raer urnak, a rendőrfőnök (!) értésére adta, hogy az országból való kintasítás büntetése alatt ne merészeljen képeket nyomtatni az itteni élelappal számára. Különben a Ghimpele ismételve megette azt, hogy a fejedelem képet nem a leghízelgőbb modorban adta közre; eleinte élethíven, fénykép után, később, midőn ez betiltatott, a fejedelemnek csak alakját utánozta, arczán álcával, a legutóbbi időben pedig egy kutya alakjában, melynek neve Sarla (Chartes). Felesleges megjegyeznem, hogy a képek mind igen sértők voltak, mind a fejedelemre, mind kormányára nézve — mert, mint látszik, itt így értelmezik a szabad sajtót, pedig, hogy a kellő kor-

látok, melyek a szabad szó méltóságának érdekében emeltetnének, csak jótékony hatással lennének: az magától értet, s a nemzet közső nettel vehetné az ilyes intézkedéseket, csak természetesen a ministerium is tartsa meg ez eljárásában a kellő határokat, mi, ha elmarad, a hála helyett nagyon is érthető elkeseredést fog kelteni.

Az élelappal e megszorításával egyidejűleg, de valószínűleg egészen függetlenül attól, a kormány rendkívüli elővigyázati intézkedéseket tőn a közrend és csend fontartása iránt. A katonaság több nap óta minden éjjel talpon van a lakanyában; gyalog és lovas őrszolgák czirkálnak a városban; a fejedelmi palotában levő összes őrk meg vannak kétszerezve és háromszorozva s a rendőrség minden irányban szokatlan tevékenységet fejt ki. A közönség aggódva tudakozza, hogy mit jelentsen mindez s itt ott titokzatosan suttoják, vagy a kormány egy összeesküvésnek jött nyomára, mely a fejedelem életét fenyegetné, hogy legalább lemondására s a dolgok mostani rendjének teljes felforgatására célozna. Felesleges volna ön t. olvasóit még biztosítani, hogy itt mostanság senki, egyetlen párt sőt egyetlen egyén sem gondol összeesküvésre, a forradalmi zászló kitűzésére. Az ország elannyira passiv hangulatban van, hogy még a Románia és Belgium közti analogia s a lapok intései sem találunk semmi viszhangra, pedig a lapok ugyancsak biztatják a népet, hogy utánozza Brüsszel lakosságának magatartását, hogy így elhárítsák a Romániát fenyegető nemzetiségi váz és anyagi romlás, (Czélzás, hogy monstre-petitiókkal és utcái tüntetésekkel kívánják a fejedelemtől a kabinet elbocsátását s a vasúti kérdés megozását.)

A ministerium pedig a lapok kegyes óhajait készpénz gyanánt veszi s ürügyül használja a készülő tüntetések elnyomására, a melyek nem is léteznek, de általuk érdemeket vél szerezhetni a fejedelem előtt. Sőt egy két minister előlelete még azt is valószínű teszi (Florescu és Tell tábornokok, legkivált egy Costafuor segélyével), hogy egy olys 1865^{3/15} augusztusi provokatio fogna történni.

A kormány véleményét eléggé kifejezi a hivatalos Pressa egyik közelebbi cikke, melyben a belga zavarokst fejtegetvén, azt mondja, hogy nem kellett volna a zavargó csöcseléseket a győne királynak meghallgatnia, hanem szét kellett volna üldöztetnie, vagy lemészároltatnia. A „Romanul” és „Trompéta Carpatilor” pedig megjegyzik e cikke, hogy az Romania korán romba dülő alkotmányosságának szomorú és ijesztő jele.

BELFÖLD.

Marosszéki utolsó bizottmányi gyűlés M.-Vásárhelyt.

Decembar 4-én 1871.

Székünk főkirálybírája ma utolszor elnököl az 1861-beli bizottmányi közgyűlésében, ma láttuk fénypontján az elnöki széket, ma láttuk fénypontján Marosszék értelmiségének belátását, politikai érettségét. Nem lehet, hogy e nagy fontosságú gyűlés eredményéről a közönség tájékozatlan maradjon.

Olvasóink vissza fognak emlékezni azon eseményekre, melyek a mult november 7-én tartott bizottmányi gyűlésünkön előfordultak; tudni fogják, hogy egy némely lap tudósítója azon eseményeket úgy ismertette, mint a melyek Marosszéken a Deák-párt megoszlását foglalták magukban: sőt voltak olyanok is, kik a szék értelmisége s a szék főkirálybírája közötti vélemény különbséget kívántak hirdetni.

A mai gyűlés mindezt fényesen megczáfoltá, a gyűlésnek fontos teendői legáltalánosabb egyetértéssel végeztettek.

Első sorban kell itt megemlékeznem az 1867-beli bizottmányi végrendeletéről:

4 évvel ezelőtt főkirálybírák az akkor elhagyatva levő nevelőügyet különös gondjai közé sorozván — egy nevelési alap felállítását indítványozta. Mint minden kezdeményezés, e 4 év alatt, úgy ez is melegen karoltatott fel; a szék örömmel követte az áldozat hozatalában, aláírási ívén egy összegecske gyűlt össze, a közigazgatási és törvényszéki tisztikar sietett fizetése egy százalékat felajánlani, a ministerium a szék felkérésére beleegyezett, hogy a büntetés pénzek is e célra fordíttatassanak.

Főkirálybíró előterjeszté, hogy ez összeg ez ideig 5300 forintra emelkedvén 4 év alatt magától is, — az eddigi forrásokból pedig másfél év alatt is 10 ezer forint értékű urbéri papiros bevásárlására elégséges összegre növekedend.

Ez összeg felett a feloszlandó bizottmányt végrendekezésre hívta fel — előadván tervét, melyet az iskola-bizottmány már elfogadott, s azt a gyűlés közlekedéssel határozattá emelte. A határozat ebből áll:

„Marosszéki 1867-iki bizottmány alapítvány” név alattát tőke 10000 frt értékűurbéri papiros megvásárlására elégséges tőkévé növeltetik s azonnal kamatait évenkénti 500 frttal egy szegénysorsu, de jó igyekezetű és talentumos marosszéki ifjunak, vallás és nemzetiségi különbség nélkül, magasabb real tudományok-bani kiképzetésére fordíttatik.”

A végrendelet elégtételbe verőjének az 1872-iki bizottmányi föfelügyelete alatt egy állandó s most kinevezett bizottság bízott meg. — A bizottság tagjai:

Marosszék (mindenkori alkotmányos főkirálybírája, alkirálybírája, főjegyzője, főügyse, a tankerületi felügyelő, az 5 vallási t. i. cath., ref., unitarius, gr. egyesült és gr. keleti felekezetek esperesei s marosszék bizottmánya által választandó 3 tag. A bizottság ezen 3 tagjává jelenleg gr. Toldalagi Viktor, Bereczki Sándor és Sándor László választattak meg.

Ez a tény beszél, erről nem tartottam szükségesnek sokat szólni. Csak azt említem még meg, hogy a bizottmány főkirálybíráknak ezen alap létesítésének kezdeményezése s annak gyarapítása körüli fáradozásaiért jegyzőkönyvileg köszönetet mondott.

A választások napja e hó 12-re lett kitűzve, az elnökökre, valamint az igazoló és bíró bizottság tagjaira nézve egyetlen vélemény nyilvánult az iránt, hogy a választás szavazás után történjék, de a gyűlés egyesített bizalommal kérte fel az elnököt, hogy a választandók neveit hozza javaslatba; mire főkirálybíró mindenki nézve felolvasván egy-egy névsort, az egyetlen egy ellenvetés nélkül lett elfogadva.

A miniszerelnököknek kineveztetését tudatol leirata kellemes tudomásul vétetvén — üdvözlő felirat lett egyhangulag határozva. Több keblü ügyek hasonló egyetértéssel határozottak el.

Végül főkirálybírák elmondotta bezáró bucsu-beszédét. E beszédnek hatását nem kísérem meg ecsetelni, az érzésteljes előadást a gyűlés legnagyobb megindulással hallgatta. A megindulást tetőpontra emelte a beszéd azon része, melyben főkirálybírák azon reményét fejezte ki, hogy az 1867-iki bizottmány minden körülmények között megosztatlanul egyesülve marad, összetartva a 4 évi munka alatt lankadni soha nem tudó hazaszeretet s vezetve a haza jókajára törekvő ártal.

Egy hosszasan tartó valódi érzéssel hangzóztatott éljen igazolta, hogy főkirálybírák e sejtelmében nem csalatkozott.

Most a főjegyző emelt a szék nevében szót, s vett annak nevében bucsut a főkirálybírótól.

Midőn bucsu szavaiban a széknek a főkirálybíróhoz csatlakozását ecsetelte, a pártokon fölül emelkedő igazságos és tapintatos vezérlet által kiérdemelt közelsimerésnek és tiszteltetnek adott kifejezést, a gyűlés mint egy ember nyilatkozott, most ismételve dörgő éljenezéseiben, mintegy izenettel azokhoz, kik mult gyűlésünk eseményeiből Marosszék és főtisztje, valamint a párt tagjai közt a szakadásnak és megoszlásnak magvát vették látni.

A gyűlésből a főkirálybíró, 80 terítékű asztalához ment a bizottmány, hol a jó kedv s kedélyesség a pohárköszöntésekben tetőpontot ért.

Megemlítendő Sándor László felköszöntése a szék kormányzatára hivatott leendő alkirálybíróhoz, melyben felszólította azt, hogy e széket ő is mindenkor Deák-párti szellemben vezesse; továbbá Illyés István legrégibb táblabírák érzésteljes felköszöntése, melynek végén felkérte az asztal mellett a bizottmányi tagokat, hogy főkirálybírák bucsubeszédét, s arra főjegyzőknak a szék nevében ríndott beszédét a mai napnak, s a főtiszt és megye közötti bizalomnak és szeretetnek örök emlékére jegyzőkönyvben s szíveinkben öröksítsük meg. Végre főkirálybírák utolsó felköszöntése, melyben hatással adta elő, hogy ő mint a megszűnt bi-

zöttmánya egyetlen megmaradt tagja — az elhullott seregből egyedül fennmaradt köztit. hűségével kívánja az 1867-iki bizottmánytól miut annak végakarátát átvenni s azon értelemeket, melyek amazt annyi sikerhez vezették: a bizottmány tagjainak a közügyek körüli munkásságát és egyetértését, egymás jogainak valóság és nemzetiiségre való tekintet nélküli tiszteletben tartását. —

Egy bizottmányi tag.

Országgyűlés.

Pest, dec. 10-én.

Elnök: Perczel Béla; jegyzők: Szeniczey, Mihályi, Jámor.

Elnök jelenti, hogy Pászti Vilmos versezői képviselő állásáról lemond.

Bárdossy István, Sebessy József, Szilágyi Dezső képviselők a szabályszerű 30 nap lefolyásával végleg igazoltatnak.

Várady Gábor a kisdövény-intézeteket Magyarországon terjesztő egylet kérvényét mutatja be, melyben ez 50 000 forint államsegélyt kér. Kéri azt előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasíttatni. (Helyeslés.)

Somsich Pál: A Balaton gözhajózási társaság s a gyorsroda tisztviselőinek kérvényét mutatja be, melyek a pénzügyi bizottsághoz utasíttatnak.

Babes Vince a közoktatási miniszterhez a következő interpellációt intézi:

1. Mi módon s mily mérvben felelt meg eddig a t. közoktatási miniszterium az 1868. évi 44. t. cz. 17. §. rendeletének a nem-magyar nemzetiségű honpolgárok saját nyelvükben művelődése iránt? 2. A menyniben köztudomás szerint a nem magyar honpolgárok részére azok anyai tanítási nyelvvel majd semmi állami középiskola nem létezik: nem találja-e a t. közoktatási miniszter ur s. s. szükség és sürgetőnek már a jövő évi budgetben több ilyen középiskola felállításáról gondoskodni? 3. Menyniben gondoskodott már eddig a t. magyar királyi közoktatási miniszterium a fenn lévő állami ösztöndíjak segédelmével vagy netalán más uton a nem-magyar nemzetiségű honpolgárok részére oly annyira szükségelt középiskolai tanárokról? Avagy 4. Ha az eddigi ifjéle alapok elégtelenek, nem volna-e hajlandó miniszter ur e célra egy különös rovatot felvenni budgetjébe? 5. Minthogy a szükség és az igazság követeli, hogy az állam illetőleg a közbizalom számára a nem-magyar honpolgárok saját nyelvén magasabb kiképzéséről is gondoskodjék, s minthogy tudvalevőleg egy Kolozsvártól felállítandó országos egyetemről épen folyamatban vannak a tárgyalások: szándékozik-e a kormány s ha igen, mi módon szándékozik az erdélyi részek túlnyomó népességének a román nemzeti nyelvet azon egyetemnél igénybe venni.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Kaulbach Vilmos falfestményei.

Deák Gerőltől.

III.

Jeruzsálem elpusztítása. (Folytatás.)

Azok csoportja, kik a részben már lerombolt oltártól a győzelmet hangosan hirdetik, valamint a kürtösök csapata is a diadalmas Titus előhírnökei, ki füstölő romok közt, szétzúzott hullákon át vonul be a meghódított városba. Jóllehet földetrazó harsongás jelenti a diadalt; jóllehet a Titus megett haladó vezérek győzelmi mámorukban büszkén, örömmel tekintenek magok körül s jóllehet a lictorok mogorván és egykedvűen, mint a milyen maga a kemény sors, elhúrozolták már a bilincseket, hogy a leigázott ellenséges hadfőnök a romaiak feltartozhatlan diadalszekerére láncozzák: Titus kevéssé látszik örülni a győzelemnek: „az emberiném boldogítója” miként őt egykoru írók nevezik — a kegyes Titus csak tájadalommal nézi az iszonyu inséget és a látvány valamint ama benső meggyőződés, hogy nem ő, hanem isten volt az, ki a zsidókat Jeruzsálemből kiűzte, mi örömet sem képes lelkében fölkelteni.

Az áldozó oltár aljában, mely képünk közepét foglalja el, egy férfias, szép alak: a főpap áll; tagjait szeplőtlen fehér, méltóságos papi öltöny fedti, a mellén levő pajzsot pedig Juda nemzetiségének 12 drága kőve ékíti. Sehogy sem élheti túl, hogy azon szent

Ordódy Pál az állandó igazoló bizottság elnöke jelenti, hogy Pável Mihály Máramarosmegye szigeti kerületének és Lubinyi Rudolf Gömörmegye rimaszécsi kerületének képviselői a 30 nap fentartásával igazoltatnak.

A napirendben folytatattik a belügyminiszterium költségvetésének tárgyalása.

Rendkívüli szükséglet. A kultartományok lelencházaiában ápol, eddig nem ismert magyar lelencek költségeire előirányzat 13 246 fit.

Vára Gy. Gábor megjegyzi, hogy a „kultartományok” szó semmi értelemmel nem bír és figyelmezteti a minisztert, hogy jövőben e szót ne használja. — A tétel megszavaztatik, ugyszintén a pesti Rókus körház költségeinek kiegyenlítésére 15,000 fit. a kolozsvári levéltár kezelési költségére 7630 fit. a fennállott államtanács két tanácsosa és egy fogalmazójának illetményei az államtanács felosztása napjától, azaz 1868. június 16-tól 1869. aug. 31-ig, mint a nevezett közegeknek a magyar kincstár terhére lett végleges nyugalmaztatása napjáig 21,202 fit.

Ez utóbbi összeg a pénzügyi bizottság véleménye nyomán töröltet k.

A Bécsben levő magyar országos levéltár Budára leendő szállítása és itteni kezelése költségeire 14,731 fit. szavaztatik meg.

Az 1871. végével a megyei számadásokból hátramaradt résznek feldolgozására általán kép 10 000 fit. van előirányozva. A p. ü. bizottság pedig 5000 fit. államsegélyt ajánl. Tiszta K. pedig ezt is tölteteti indítványozza; az összeg megszavaztatik; ugyszintén az egészségügyi tanácsra 10 000 fit. A rendkívüli fedezet tesz összesen 55,616 fitot.

Ezzel a belügyi költségvetés befejeztetvén, a pénzügyminiszterium budgetje vétetett tárgyalás alá.

Központi igazgatásra (I. cz.) előirányozva van 886,866 fit.

Simonyi, Péchy Tamás, Kerkápoly pénzügyminiszter, Tancsics Mihály és Szontagh Pál (can.) hozzászólásaik után megszavaztatik a fennemlített összeg; elfogadtattak továbbá a következő czimek: II. központi állampénztár 65,437 fit; III. pénzügyi igazgatóságok és számvérvő osztályok 1,399 724 fit; IV. állampénztár Zágábban 14,713 fit; V. pénzügyi felügyelőségek Horvát-Szlávonországban 74,337 fit; VI. ideiglenes telekzet Horvát-Szlávonországban 16,346 fit; VII. adóhivatalok 1,658,145 fit; VIII. pénzügyi illetőleg adó és vámorség 2,589,695 fit; IX. jogügyi igazgatóságok 15,450 fit.

A X. cím pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlávonországban vira nélkül elfogadtatik és az előirányzott 7200 fit megszavaztatik.

A XI. címnél (állandó kataster 827 000 fittal a pénzügyi bizottság 653,000 forintot ajánl meg.)

Széll Kálmán, Ghyez Kálmán, Ker-

hajlék, melynek első szolgálja volt, leromboltasék: azzal neki is bukni és meghalnia kell. Magasra emelt jobbjá már saját mellének irányzá a villogó aczélat; egyik lábával saját fiainak erősdu, szel, fiatal alakjai, kiknek életét az atyai kéz oltá ki; neje térdelve esd megöletéseért, hogy a becsstelen harezosok kezeibe ne kerüljön. Szép alaku fejét haldokló nejtől az elnyomuló tömeg felé fordította; de mi tudjuk, hogy mielőtt magát kivégezné, könyörgő neje szép mellébe mártja az ádáz gyilkot és csak akkor hal meg ő is, hogy a templom hű szolgáját ne hurezolhassák el a pogány győzők diadalszekeröken.

Itt látjuk még a léviták feltűnően szép csoportját, mely az előtérben összerombolt templomedények, a Jehovah dicsőítésére egykor magasatosan zengő, most széttört hárfák körül kétségbeesett tekintettel öngyilkos-tereket kóbol. A lévitáktól balra a bosszus fúriáktól üldözött örök zsidó szalad a végtelen pusztaságba, vadul örlöngő tekintettel saját mellét marcangolva, mig fájdalomtól szaggatott arcát ősz fürtéi folyák körül; ő a későbbi zsidóság képviselője, mely a földgömb minden országában elszéledve, magával vitte isten átkát is.

Mindezen határtalan inség és nyomorral szembe némi enyhítő vigaszt is nyújt nekünk a művész és az előtér jobb oldalán kivonuló keresztyének csoportjában oly képet alkotott, mely a vad rombolás és közös kétségbeesés közepette is mély lelki béke, magasatos ihlettség édes érzetét tükrözi vissza. Azon történeti eseményt, hogy a keresztyének Jeruzsálem elpusztulása előtt mintegy másfél évvel odahagyták a szerencsétlen várost és Pellába menekültek, sehogy sem mellőzhette el Kaulbach. A három anyagtól vitt sz. kehely oltalma alatt vonul ki a fiatal keresztyénség az egész világba, hogy hirdesse és magasztalja az Urat. Ju-

kápoly és Gubódy Sándor hozzászólás után a p. ü. bizottság véleménye elfogadtatik.

A selmeci bányászati és erdészeti akadémiára (XII. cz.) 128,017 fit. itt a költségvetés az 1871. évre megajánlott 81,300 fitot szavazza meg s az ezentul kért 46,771 fitot törölni javasolja.

Széll Kálmán, Péchy Tamás, Tancsics Mihály, Stoll Károly, Simonyi Ernő és a p. ü. miniszter szavaltatásai után megszavaztatik a p. ü. jelentés szerint.

XIII. cz. Egyenes adók. Fedezet 61 millió 667,293 fit, a mult évinél 4,089,293 fit-tal több.

Horn Ede hosszabb beszédben sajnálkozását fejezi ki, hogy mindeddig nincsenek hiteles adataik az adózásra nézve, mert a számvérvősek föllállítása óta nem tétetett elég a törvénynek.

Ülés vége 3 órakor.

Pest, dec. 10.

Elnök Somsich Pál. Jegyzők: Szeniczey és Jámor Pál.

Elnök indítványára elhatároztatik, hogy a ház a Németországgal kötött távírdai szerződést holnap, a főrendház módosításait a vadászati törvényjavaslatra pedig a budgetvita után veendi fel.

Helfy Ignác egy a keleti nyelveket tanító intézet föllállítása iránt a közoktatásminiszterhez interpellációt intéz.

Szögyény László, a kérvényi bizottság által elintézett kérvények 52-ik sorsjegyzékét mutatja be.

A napirendben folytatattik a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalása.

Kerkápoly Károly pénzügyminiszter Horn Ede tegnapi ézrevételére válaszol. A főszámvérvősek a törvény értelmében beadta jelentését szept. 1-én a minisztertanácsához, ez a számadások összehasonlítása végett bekívánta az adatokat a külső hivataloktól, ezen adatok csak lassan érkeztek be, így a minisztertanácsnak még nem volt ideje arra, hogy ézrevételeit az államszámvérvősek évi jelentésére megtehesse. Szónok ezután még hosszabban válaszol Horn ellenvetéseire.

Zsedényi Ede, Simonyi Ernő, Gondal László, Orbán Balázs, Tisza Kálmán, Széll Kálmán és Kerkápolyi beszédei után az egyenes adók fedezeti része következőleg vétetik fel az 1872-ki budgetbe:

a) földadó (a határörvidéki 1,905,023 frton kívül) 33,997,555 fit, a multévinél 176,445 fittal kevesebb. b) Házadó 7,107,500 fit (a mult évinél 739,500 fittal több.) c) Jövedelmi adó 9,066,800 fit (a mult évinél 576,800 fittal több.) Személyes kereseti adó 7,721,700 fit (a mult évinél 206,700 fittal

da ezer éves bizodalma, az ó-szövétség boszúálló istenének temploma óriási zajjal omlik össze, hogy ennek romjain a szeretet országa fölépüljön; a háttér felhomályában csak vonatva lépdela pogányság füstölő romokon keresztül, mig az előtér elfoglaló keresztyének fénylő világosság veszi körül, mert hiszen övék az egész mivelt világ! Sem fegyvert sem vagyont nem visznek magokkal: kezőkben békeolajggal, egyszerű szerény ruhákban haladnak tovább áldó szolozsmát énekelve az Urnak, ki őket gazdaggá tette békével, szellemi kincszel, mely e szép arcokról meggyőzőleg sugárzik reánk.

A jámbor türelmes állat, mely az istenanyát egykor Égyiptomból menekülni segítette, itt is egy anyát viszen, ki édes övéit boldogan öleli szerelmes szívehez. Az uton 3 elhagyott zsidó gyermek térdel, kik közül a legnagyobb megragadó szép arcbeszéddel könyörög segélyért s hogy kérése nem marad meghallgatatlannul, mutatja a felette lebegő anyagnak jószágos kézmozdulata, valamint az egyik keresztyén gyermek barátságos intése.

Ily vigasztaló módon végződik tehát a legiszonyubb trágédia, melyet a világ valaha látott. Mult, jelen és jövő megrázó és megható képekben mutatják nekünk isten lelkének működését a történelemben, ki ledönté Sionnak ezer éves büszke templomát, ki megsemmisíté a roppant nagy római birodalmat, melyet pedig örök időközé fennmaradni hittek, hogy a lassanként növekedő, iszonyu büntetésekkel szorongatott, a vértanúság ezerféle neme által folyvást erősülő s végre megszilárdult keresztyénységben egy új, világódító, erkölcsi hatalmat alapítson, mely túlél minden időket s megszabadítandja az emberiséget.

több.) Késedelmi kamatok a zárszámadások igazolása nyomán 1,423,290 fit. (Tavaly; 820,000 fit.)

Kezelési és beszédési költségekre megszavaztatik 578,000 fit (a m. é. 22,000 fit tal több.)

(Vége köv.)

KULFÖLD

Kolozsvártt, decz. 14.

(B.) Gróf Andrassy köriratáról most az angol sajtó is elismeréssel emlékezik meg. A „Morning Post” békeüzenet gyanánt jellemzi a köriratot, s azon véleményét fejezi ki, hogy igen szerencsés választás volt gróf Andrassyt Beust utódjává tenni.

Sz.-Pétervárott a Gergely-rend ünnepélye alkalmából az orosz császár igen melegen emlékezett meg Vilmos császárról, s az orosz és porosz hadsereg összetartásáról. A császár toasztja következőleg hangzik: „Vilmos császár egészségéért iszom, ki a rend legidősb lovagja, nemkülönb hadseregének többi Gergely-lovagjaiért, a kiknek méltó képviselőjét büszkeséggel látom ma körünkben. Remélem és hiszem, hogy a bennünket összekötő barátság a jövő generációkban is fen fog állani, szintugy a két hadsereg testvérisülése, mely feledhetlen időköl származik. Ebben látom legjobb biztosítékát a béke s a törvényes rend föntartásának Európában.” Frigyes Károly herczeg erre a császár egészségére mondott toasztot. — Bár az orosz uralkodó elég nyomatókkal hangsúlyozta is a két hadsereg összetartását, azt hisszük, hogy e toasztnak most sem kell nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mint a mult évben hasonló alkalommal elmondottaknak. A szent-pétervári „Börsen-Zeitung” igen vérmesen fogja föl a császár toasztját. E lap azt mondja, hogy a Német- és Oroszország közötti frigy egyetemes békét jelent, de nem reakciót. Alaptalan ijedelem az, mintha Oroszország fenyegetné az Európában teremtetett helyzetet.

A megszállott francia területekre nézve kimondatott az ostromállapot az újabb időben gyakorta előfordult gyilkolásokért, melyeket német katonákon francia lakosok követtek el, s a melyeknél a törvényhatóságok rendesen felmentették a vádlottakat.

A nemzetgyűlésben a pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt elő az Orleans család javainak visszaszolgáltatása iránt. — Duchatel indítványozza, hogy a nemzetgyűlés székhelye tétessék át Párisba; az indítvány sürgőssége csakély többséggel elvetetett. Herve népszavazást indítványoz közársaság vagy monarchia fölött; sürgőssége majdnem egyhangulag elvetetett; Millanda indítványa a Rhóne megyében fenálló ostromállapot megszüntetése iránt elvetetett. Faye indítványa, hogy a megyei tanácsok választásánál nyilvános gyű-

IV.

A hunnok csatája.

Népvándorlás!

Ki fejti meg nekünk ama különös örlöngő szenvedélyt, mely békés nomád népeket atyáik legelőiről utra kelni kényszerített, mely kardot és kopját adott kezökbe s elűzte dél és nyugot felé?!

Ki mutatja meg nekünk a kis forrás eredetét, mely romboló árrá növekedvén, mindent iszonyu örvénybe ragadott?!

Mily bösz tombolással haladott e népáradat Ázsia és Europa távol tartományain át s mekkora iszonyat, rémséges borzadály és rombolás követte minden léptét!

Azonban oly megromlott légkör övezte volt akkor a megmenhetlen ó világot, hogy annak kitisztítására ily nagy viharok kellettnek viharok, melyeknek mindent megsemmisítő vilámcsapásai alatt ezer éves birodalmak omoljanak össze s melyeknek lezajlása után a derült ég alatt mulhatatlanul új rend következék be.

Ázsia távol pusztáiról indult ki a dulongó népáradat és a római uralom terhes igája miatt elgyengült és megromlott világ felett szélesen özönlött el. De bár a vad folyam — merre csak ádáz utja vitte — borzadályt és szörnyű pusztítást hagyott is maga után egyszerűs mind megtermékenyítette a talaj, melyben a keresztyénség fiatal, gyöngye csirája megfogamszhatott s idők multán a világot beárnyékozó fáva növekedhetett.

Mindezt csak azért említök fel, hogy igazoltnak láttassék a művész eljárása, ki vezéreszméjénél fogva nem mellőzhette, hogy az emberiség történetében oly fontos korszakot alkotó népvándorlás festvényei közéne foglalja.

(Folyt köv.)

HIVATALOS.

871. 1871. számhoz.

(420)

(3-3)

Árlejtési hirdetmény.

A főmértésügyi m. kir. közmunka és közlekedési miniszterium folyó évi november hó 21-én 13,629 szám alatt kelt rendeletével a kolozsvár-brassói államút 10²⁻⁸ mért föld szakaszának, Radnóth közlekedés, a Maros folyó általi álmósas elleni megvédésére négy sarkantyú építését — a szükséges út áthelyezéssel együtt — engedélyezvén, e munkálatok végrehajtásának biztosítására **jelen évi december hó 28-án délelőtti 10 óráig kezdve** nyilvános árlejtés fog tartatni a m. vásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában.

Az árlejtés tárgyát képező s együttesen átengedendő munkák, a vonatkozó költségvetési részlet összegeivel, következők:

1. 229° 3' 8" köbmérték rőzsekőtegekből építendő sarkantyú	5043 frt 41 kr.
2. 98° 3' 6" köbmérték földásás	303 " 40 "
3. 98° 3' 6" köbmérték földtöltés és dőngölés	124 " 21 "
4. 127 darab, egyenként 54 köblábat tartalmazó tisztított kavics-halom	381 " 51 "
5. 60° 0' 0" hossz mérték karfa kiadás és visszahelyezése	17 " 40 "
6. Szükségleti út és a közlekedés nyilvántartása	79 " 07 "
Összesen	5949 fr — kr

Vállalkozni kívánók kéretnek 5% bánatpénzzel ellátva, a fennmegjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtési és építési feltételek s egyéb szükséges okmányok a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Szabályszerűen készített és fölszerelt írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt.

Maros-Vásárhelyt, 1871. december 3-án.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

955. —1871.

(421)

(3-3)

Hirdetmény.

Maros-Dátos község összes arányosított korcsmajoga az 1872-ik évre árverezés útján haszonbérbe fog adatni; árverezési hatánapul **folyó év december hó 22 d. e. 10 óra** tüzetvén ki, a helyszínén a község házában.

Az árverezési feltételek ezen szolgabírósnál megtekinthetők.

A M.-Bogáthi járás szolgabírósnál

Maros Ludason 1871 december 9 én

Deák Sándor, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(336)

(6-16)

Eddig fölülmulhatlan!

Cs. és királyi

kiz. szabadalm.

valódi

tisztított

CSUKA-MÁJ-OLAJ

Maager Vilmostól Bécsben.

A legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és elismert leghatásosabb szer MELL- és TUDÓBAJOK ellen, görvélyek, bőrkütségek, mirigybajok, orvórtégek stb. ellen, egy üveg 1 frt., vagy gyári raktárban Bécs, Backerstrasse Nr. 12, vagy a birodalom nevezetesebb gyógyszertárai és fűszerkereskedéseiben kapható, a többiek közül következő cégeknek: Kolozsvárt: Binder Károly, Wolff J., Engel József gyógyszerészeknél, N.-Váradon: Nyíri G. gyógyszer., Kuriaender Raf., Cservenka Antal kereskedőknél, M.-Vásárhelyt: Jeney Károly gyógyszer., Bucher Miksa keresk. Székely Udvarhelyt: Solymosi J. gyógyszerésznél.

Leszállított gyári áron.

(424)

(1-5)

Figyelmeztetésül.

a t. cz. nagyérdemű közönséghez.

Tisztelettel kívánjuk tudatni úgy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű t. cz. közönséggel, hogy miután 9 év óta fenállott **közös cég** alatt folytatott üzletünkkel a közelebbi hónapokban megkülönbözní határozott szándékunk:

Ennélfogva minden **áru-cikkeinket** jelen

December-hó 18-kától

kezdve

leszállított gyári áron szándékunk eladni.

Ezt teszszük annyival is inkább, hogy különözésünk után mindketten külön külön **cég** alatt egészen új és divatos cikkekkal lehessünk szerencsések a n. érd. t. cz. közönség szolgálatára

teljes tisztelettel:

ASZLÁN és HUGÓ.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

(280)

(2-2)

Dr. J. G. Popp cs. k. udvari főorvos urnak Bécsben

stadt, Bognergasse 2.

Nagy örömmre szolgál Önnek jelen soraimmal tudatni, hogy miután sokféle szert sikertelentül használtam; az Ön által készített Anatherin szájvizhez folyamodtam, melynek buzamosb használata után, **rheumatis fogfájdalmamtól, s foghúsam vérzésétől** teljesen megszabadultam, s e szer használatát tovább is folytatom, mert meggyőződtem, hogy ez, gyógyszerem kívül mint egészséges fogtisztító szer is használható, a miről is fogadja Ön ezennel teljes elismerésemet.

München, jan. 30. 1870.

Tisztelettel:

VOLL VILMOS. m. p.

Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., Dr. Hincz Gy. Engel J. és Binder gyógyszerészek és Karády J. B.-Hunyadon: Holzer gyógyszer., Tordán: Wolff gyógyszerész, Deesen: Krémer Sámuel, és Roth gyógyszer. Déván Bosniaki és Gergely és Lengyelnél. Medgyesen: Foltner gyógyszer. Nagy-Engeden: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Fogarasi D. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Teckendorf, Wagner gyógyszer. Károly-Fehérvárt: C. Zengerl gyógyszer. Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyon: R. Társa Ign. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Popp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Várolyán: Gerber gyógyszer. Szébenben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabrik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck: Tezlovics G. M. N.-Almásan: Bech M. Gy. Sz.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczsi Em. Földvár: Temmer E. Brassóban: J. V. Müller gyógyszerész. Balázsfalván: C. Schiessel gyógyszerész. Károlyfehérvárt: Biró M. gyógyszerésznél.

karácsoni és újévi ajándékok nagy raktára.

(406)

(3-*)

A karácsoni és újévi ajándékok

bevásárlási időszakának közeledtével bátorodom tudatni a t. cz. közönséggel, hogy legközelebből üzleti utazás tevéen a **külföldön**, nem mulasztám el az ily ajándékokra nézve is a legterjedelmesebb bevásárlásokat tenni.

Ennek következtében képes vagyok minden cikkel, a mit a bel- és külföld e nemben fel tud mutatni, szolgálni.

ÁRU-TÁRLATOM

Kolozsvárt, a Nemzeti Szálloda alatt, mint ez előtt is, szíves megtekintésre készen áll.

Hanem korábbi évek tapasztalatai meggyőződtek arról, hogy a végső napokban az üzletben mutatkozó tolongás s a tömeges megrendelések gátolják a minden irányban óhajtott pontos megfelelést, úgy hogy néha csak idő után valék képes a megrendeléseket teljesíteni.

Ennek kikerülése végett felkérem a t. cz. közönséget, hogy **megrendeléseit minél előbb megtenni méltóztassék.** Ez képessé teend, netán valamely hiányzó cikket azonnal megrendelnem, s ideje korán szolgálnom, sőt azon előnyt is nyújtandja, hogy a t. cz. megrendelők, a kívánt cikkeket egyenesen Bécs-, Páris- vagy Londonból fogják kézhez vehetni, s azok valódisága iránt nem maradhat semmi kétségek.

Az **árak**, mint nálam szokás, **határozottak**, de **legjutányosabbak.**

CSAPÓ SÁNDOR.

Bécsi és berlini légszesz-lámpák nagy raktára.

FRÖBEL játéka nagy választásban kaphatók.

karácsoni és újévi ajándékok nagy raktára.